

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060307

DOM
2016-11-11
Stockholm

Mål nr
M 6826-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljööverdomstolen, dom 2016-01-22 i mål M 2822-15,
se bilaga A

KLAGANDE

1. B A
2. E-B A
3. E A
4. N B
5. L C
6. S D
7. A E
8. P E
9. Föreningen Svensk Landskapsskydd
10. Föreningen Vi
11. M H
12. B H
13. R I
14. A I
15. R I
16. M J
17. S J
18. R J

Dok.Id 1304870

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

19. U J

20. J J

21. P J

22. M J

23. J E K

24. K-M K

25. K-K O

26. K K

27. S K

28. Y K

29. B-G L

30. M L

31. B L

32. H L

33. M N

34. L R

35. H S

36. I S

37. L S

38. T S

39. L S

40. S S

41. E S

42. B S

43. F S

44. J S

45. S-O S

Ombud för 1-8, 11-24, 27-41, 43-45:
K-O K

Ombud för 1-8, 10-24, 27-41, 43-45:
K K

Ombud för 1-9, 11-24, 27-41, 43-45:
B S

MOTPART

Stena Renewable Energy Aktiebolag

Ombud: T A och H P

SAKEN

Avvisning av ansökan om ändring av villkoren på fastigheten X m.fl. i Uppvidinge kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avskriver målet avseende E As överklagande.

2. Mark- och miljööverdomstolen avvisar A Is, R Is, J Js och P Js överklaganden.

3. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.

4. Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens dom.

BAKGRUND

Mark- och miljööverdomstolen beslutade 22 juni 2016 i mål nr M 1697-16, i ett mål gällande återställande om försutten tid, att B As m.fl. rättigheter hade påverkats på ett sådant sätt att de ansågs vara berörda av mark- och miljödomstolens dom 22 januari 2016 i mål nr M 2822-15 och att B A m.fl. därför hade haft rätt att överklaga miljöprövningsdelegationens avvisningsbeslut. Eftersom B A m.fl. inte hade haft kännedom om eller i tid fått del av mark- och miljödomstolens dom ansågs de ha haft giltig ursäkt för sin underlåtenhet att inte i rätt tid ha kommit in med överklagande. Parterna erinrades om att frågan om vilka av de klagande som är att anse som sakägare får göras i det återupptagna målet hos Mark- och miljööverdomstolen.

Mark- och miljööverdomstolen har i det aktuella målet genom sakägarföreläggande begärt kompletterande uppgifter kring bland annat hur långt ifrån närmaste vindkraftverk de klagande bor samt vilka störningar de anser sig kunna komma att drabbas av.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

B A m.fl. har yrkat att mark- och miljödomstolens dom undanröjs och att miljöprövningsdelegationens beslut den 30 juni 2015 fastställs. De klagande har i huvudsak anfört att 24 kap. 8 § miljöbalken inte är en tillämplig bestämmelse för att kunna genomföra en villkorsändring avseende ändring av vindkraftverkens högsta tillåtna totalhöjd, från 191 meter till 200 meter från marknivån, varför bolagets talan ska avvisas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL*Avskrivning*

Eftersom E A har återkallat sitt överklagande, på grund av flytt från bostad vid vindparken till annan bostad, ska målet i den delen avskrivas.

Avvisning

Överklagbara domar och beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § första stycket miljöbalken). Rätt att överklaga har den som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig (se NJA 2004 s. 590).

R I och A I äger fastigheten Y i Uppvidinge kommun. Den ligger 4 km från det närmaste vindkraftverket i vindkraftsparken Tvinnesheda. Några uppgifter kring vilka skador eller olägenheter de riskerar att tillfogas har inte lämnats.

J J och P J äger fastigheten Z i Uppvidinge kommun. Den ligger 5 km från det närmaste vindkraftverket i vindkraftsparken Tvinnesheda. De har i första hand gjort gällande att de kommer att utsättas för infraljud från vindkraftsparken.

Mark- och miljööverdomstolen finner inte att utredningen i målet ger stöd för att R I och A I samt J J och P J skulle kunna utsättas för sådana olägenheter som medför att de har rätt att överklaga mark- och miljödomstolens dom. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Frågan om prövningstillstånd

Mark- och miljööverdomstolen finner att det finns skäl att ge prövningstillstånd och ta upp målet till omedelbart avgörande.

Målet i sak

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att bolagets ansökan kan prövas enligt bestämmelsen i 24 kap. 8 § miljöbalken avseende omprövning av villkor i ett befintligt tillstånd. Miljöprövningsdelegationen skulle

således inte ha avvisat ansökan utan prövat den i sak. Mark- och miljödomstolens dom ska därför stå fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, tekniska rådet Anna-Lena Rosengardten, hovrättsrådet Mikael Hagelroth (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) och tf. hovrättsassessorn Elena Landberg, referent.

Föredragande har varit Sara Bergdahl.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:4

DOM
2016-01-22
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2822-15

KLAGANDE

Stena Renewable Energy Aktiebolag

Ombud: T A och H P

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Kalmar län

2. Länsstyrelsen i Kronobergs län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut från den 30 juni 2015 i ärende nr 551-3233-15, se bilaga 1

SAKEN

Avvisning av ansökan om ändring av villkor på fastigheten X
m.fl., Uppvidinge kommun;

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjder miljöprövningsdelegationens beslut från den 30 juni 2015 och återförvisar målet till miljöprövningsdelegationen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 335767

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Stena Renewable AB (556571-5470), nedan bolaget, har hos Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län (MPD) ansökt om villkorsändring i befintligt tillstånd, meddelat den 23 juni 2011 till att uppföra och därefter driva en gruppstation med högst 50 vindkraftverk på fastigheten X m.fl. i Uppvi-dinge kommun under en tid av 35 år. Villkorsändringen avsåg ändring av högsta tillåtna totalhöjd för verken från 191 meter till 200 meter från marknivån. MPD avvisade bolagets ansökan om villkorsändring. MPD motiverade sitt beslut med att ändringar av de grundläggande förutsättningarna i ett tillstånd i första hand bör hanteras som ett ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § miljöbalken i syfte att göra en samlad bedömning av konsekvenserna av ändringen, samt att frågan om verkens totalhöjd utgör en sådan ändring som inte kan prövas inom ramen för en villkorsändring.

Bolaget har nu överklagat MPD:s beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen undanröjer MPD:s beslut och återförvisar ärendet för prövning i sak.

Till stöd för sitt yrkande anför bolaget i huvudsak följande. MPD beviljade den 23 juni 2011 bolaget tillstånd att uppföra och driva en gruppstation med högst 50 vindkraftverk. Enligt villkor 7 i tillståndet får totalhöjden på verken inte överstiga 191 meter från marknivå. Tillståndet överklagades och vann laga kraft den 20 september 2012.

Med hänsyn till bl.a. den snabba teknikutvecklingen som ägt rum inom branschen, som inneburit att verken blivit allt högre, att standardhöjden hos flertal leverantörer idag är 200 meter, samt att tillstånd numer meddelas för sådan höjd, inkom bolaget i april månad 2015 med en ansökan om ändring av villkor avseende höjden med ytterligare nio meter. Verken skulle efter en sådan höjning få en totalhöjd om 200 meter.

MPD har i sitt avvisningsbeslut beslut konstaterat att höjden inte är något som bör regleras i villkor och har ansett att bestämmelsen i 24 kap. 8 § miljöbalken inte är tillämplig. Det kan dock noteras att MPD nyligen i sak prövat en annan ansökan om ändring av villkor avseende höjd för en gruppstation med vindkraftverk.

Bolaget har i ansökan redogjort för tillämpliga bestämmelser samt förutsättningar för bifall till den ansökta villkorsändringen.

Det får framhållas att mark- och miljööverdomstolen i sitt avgörande (M 2942-15) delade mark- och miljödomstolens bedömning att det inte är möjligt att pröva frågan om förlängning av ett tidsbegränsat tillstånd inom ramen för en ansökan om villkorsändring enligt 24 kap. 8 § miljöbalken. Det framgår av domen att ”Tidsbegränsningen fastställer den tid under vilken verksamheten får bedrivs och utgör således inget villkor för verksamheten. Detta förhållande framgår klart av 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken, vari stadgas att ett tillstånd får ges för begränsad tid och får förenas med villkor”. Till följd av detta ansågs det inte möjligt, trots att länsstyrelsen reglerat om tillståndstid i villkor, att förlänga tillståndstiden som en villkorsändring. Domstolen avslög därför sökandens ansökan om villkorsändring.

Bolaget understryker att till skillnad från tillståndstid regleras inte i lag att höjd av vindkraft måste fastställas på annat sätt än i villkor (jfr 16 kap. 2 § miljöbalken). Höjden på vindkraftverk är visserligen en funktion för prövningsnivån. Beträffande det här konkreta ärendet får konstateras att höjden på verken emellertid saknar relevans för prövningsnivån, då tillstånd redan meddelats för verk högre än 150 meter. Det vill säga att den ansökta ökningen om nio meter inte medför någon ny prövningsnivå för verksamheten.

Om höjden bör regleras i tillståndsmening eller i villkor måste vidare närmast vara en bedömningsfråga. Detta följer även av MPD:s resonemang, varvid MPD ger uttryck för sin bedömning av lämplig reglering. Oavsett om höjden i och för sig bör regleras i själva tillståndsmeningen eller i villkor, måste det i förevarande fall göras en sakprövning av om en ansökan enligt 24 kap. 8 § miljöbalken ska bifallas.

En bedömning av hur vindkraftstillstånd generellt bör utformas kan knappast ligga till grund för att en ansökan om villkorstillstånd inte prövas i sak. Det får framhållas att det även var just en sakprövning som låg till grund för det aktuella avgörandet som MPD hänvisat till och att frågan om förutsättning för bifall tidigare vid sådan bedömning gjorts i sak (jfr NJA 2010 s 77).

Då något hinder mot att pröva bolagets ansökan i sak inte föreligger har MPD inte haft grund för att avvisa ansökan. Ärendet ska därför återförvisas för fortsatt handläggning.

Särskilt ska framhållas att det såväl av bolagets utredningar som av remissinstansernas tillstyrkanden framgår att den sökta villkorsändringen i sak ska beviljas.

DOMSKÄL

Enligt 24 kap. 8 § miljöbalken får tillståndsmyndigheten, efter ansökan av tillståndshavaren, besluta att bl.a. ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än sådana som avser storleken av ersättningens belopp, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs.

Syftet med 24 kap. 8 § MB är att ge tillståndshavaren möjlighet att, under där närmare angivna förutsättningar, åstadkomma villkorsändringar utan att behöva söka nytt tillstånd på andra villkor. Både bestämmelsens utformning och dess förarbeten ger vid handen att möjligheten att pröva en ansökan om att ett villkor ska upphävas eller mildras ska behandlas restriktivt (jfr NJA 2010 s. 77).

MPD har gjort bedömningen att tillståndsbeslutets utformning inte har någon självständig betydelse för huruvida det är möjligt att pröva frågan om ändring av vindkraftverkens totalhöjd inom ramen för en ansökan om villkorsändring. Detta då vindkraftverkens totalhöjd är en grundläggande förutsättning för prövningen av så-

väl tillåtligheten som för de villkor som föreskrivs i tillståndbeslutet. MPD anför vidare att totalhöjden bör regleras i tillståndsmeningen och inte i ett villkor. Enligt MPD kan det inte uteslutas att en höjd totalhöjd kommer att påverka andra villkor i tillståndet.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Utformningen av ett tillstånd är inte beroende av hur tillståndplikten är formulerad. Det står prövningsmyndigheten fritt att i tillståndsmeningen begränsa tillståndet med ett från miljösynpunkt relevant produktionsmått anpassat till den enskilda verksamheten. Den fysiska omfattningen utgör normalt inte ett sådant mått. I detta fall har tillståndet begränsats till att avse antalet vindkraftverk i en gruppstation (50 stycken).

Totalhöjden är genom villkor 7 begränsad till 191 meter. Denna nivå torde ha bestämts enbart utifrån uppgifter i ansökan och har inte närmare motiverats från miljösynpunkt. Det finns därför inte skäl att anta att den utgör en sådan begränsning som rätteligen borde placerats i tillståndsmeningen.

Mark- och miljödomstolen har genom dom den 11 mars 2015 i mål M 2617-14, vid överprövning av ett beslut från miljöprövningsdelegationen i Kalmar län, bedömt det möjligt att pröva en fråga om villkorsändring avseende begränsning av rotordiameter för vindkraftverk.

Domstolen anser att ansökan från bolaget är möjlig att pröva inom ramen för bestämmelserna i 24 kap. 8 § miljöbalken avseende omprövning av villkor i ett befintligt tillstånd. Det överklagade avvisningsbeslutet ska därför undanröjas och ärendet återförvisas till MPD för fortsatt handläggning. Frågan i vad mån andra villkor kan komma att påverkas får bedömas vid den fortsatta prövningen.

Mark- och miljödomstolen har emottagit skrivelser från närboende i området som bland annat anfört att de inte givits information och inte givits tillfälle att yttra sig. Domstolens beslut i målet innebär att handläggningen hos MPD återupptas från det

moment i handläggningen när MPD tog sitt avvisningsbeslut. MPD har genom det överklagade beslutet i ett relativt tidigt skede av prövningsprocessen beslutat att avvisa den inkomna ansökan från bolaget. Detta innebär att väsentliga moment i MPD:s prövningsprocess därför inte vidtagits. Den omständigheten att några inhämtanden av yttranden från sakägare ännu inte gjorts av MPD, föranleder därför inte någon vidare åtgärd från domstolen i prövningen av detta mål.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 12 februari 2016.

Lena Stjernqvist

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Hasselberg Fridh.